

som dem, han ubetinget maa hævde. Dette er netop Tilfældet med Hensyn til Vaisenhuset. Med dette, som tidligere har ligget under Justitsministeriet og i de sidste Par Aar under mit Ministerium, har Rigsdagen aldeles utvivlsomt slet ikke havt Noget at gjøre, undtagen forsaavidt der af Statskassen er ydet et bestemt Tilskud af et ringe Beløb, som var konverteret fra en tidligere Forpligtelse, og som blev i den Grad staaende, at der slet ikke var Spørgsmaal derom. Vaisenhusets hele Bestyrelse har været undergivet Regjeringen; det har i en lang Række af Aar staaet under Cancelliet og senere under Justitsministeriet; det har havt sit eget Kuratel, og dets Regnskaber ere ikke komne til Rigsdagen. Den hele Bestyrelse af Sagerne og Afgjørelsen af Alt, hvad der staar i Forbindelse dermed, har ligget hos den isølge Fundatsen tilstedeværende Bestyrelse, og endelig under Kongens og Ministeriets Myndighed. Det er nu ganske vist, at det fra Udvalgets og Thingets Side har været antydet, at man kunde ønske at faae denne Stilling forandret. Der har jo i det Hele taget været en Tilbøielighed, som maasse er meget forklarlig, til at faae inddraget under Thingets og Rigsdagens Afgjørelse, hvad der ikke tidligere har ligget derunder, men det maa erindres, at ligesaa vist som Ministeriet og Ministeren maa hævde, hvad der er Rigsdagens, ligesaa bestemt ere de grundlovmæssig opfordrede til at hævde, hvad der er Regjeringens, saalange det er dens. Saalange altsaa Stillingen er, som den nu er, kan det ikke hos Ministeriet være underkastet Skygge af Tvivl, at denne hele Sag maa afgjøres af Ministeriet og Kongen, og at Rigsdagen slet ikke har Noget dermed at gjøre. En anden Ting er, at der kan være Spørgsmaal om at hense den under Rigsdagen, og noget Saadant har jo været bebudet. Jeg tror imidlertid, at der kan være megen god Grund til at udtale sig imod det Onskelige deraf, thi hvor fortraffeligt det end i mange Henseender kan være, at en lig Stiftelse er under Rigsdagen, og ganske behandles paa den normale Maade, hvorpaa saadanne Stiftelser staa i Landet, kan det dog ikke negtes, at en vis Særlighed ogsaa kan have sin store Betydning, og det er min inderste Overbevisning, at man ved at omstabe Vaisenhuset til Noget, som maasse efter almindelige Regler vilde være korrekt og normalt, vilde faae noget meget Slettere ud end det Nuværende. Det er min Overbevisning, at der nu opnaas noget Godt, som man ikke let bør gaa bort fra, fordi en saadan gammel Kjærlighed til en Stiftelse, der er begrundet i dens eiendommelige Forhold, ikke lader sig skabe eller omstabe. Man maa her respektere det Bestaaende, og naar dette har ledet til, at Noget virkelig er i en tilfredsstillende Stillelse — det paastaar jeg, at Vaisenhuset er baade med Hensyn til Skolen og

med Hensyn til Opdragelsen, hvad der er de aller-gyldigste Vidnesbyrd for — vilde jeg anse det for meget urigtigt at fremkalde en Omvæltning i saa Henseende. Under alle Omstændigheder maatte der dog, for at dette kunde ske, foreligge Noget foreløbig. Som Sagen foreligger, mente jeg ikke blot at være i min fuldeste Ret, men jeg maa tilstaa, at jeg tillige troede at være i Overensstemmelse med Thingets Ønsker og Forudsætninger, da jeg allerede forrige Aar forelagde denne Sag til Hans Majestæts Afgjørelse. Denne gik netop i den Retning at faae tilveiebragt et langt større Udbytte for Landet rundt omkring af Stiftelsen, og den er fra mange Sider bleven modtaget med Paaskjønneelse. Den gik netop ud paa at slutte Vaisenhuset nærmere til den oprindelige Tanke dermed, og til samme Tid ogsaa at fremkalde en forøget, tioligere Interesse for Sagen selv her i Kjøbenhavn, hvor den fra mange Sider er omfattet med stor Interesse. Dette har givet sig Vidnesbyrd i en Form, som heller ikke er at foragte, nemlig ved betydelige Gaver til Vaisenhuset, som man kan være vis paa under andre Forhold ikke vilde være komne. Det er ganske i Overensstemmelse dermed og Noget, der har ligget i den hele Plan, som dengang var forelagt for Kongen, og som fik hans Approbation, ligesom det stemmer med, hvad der oftere fra Rigsdagens Side er fremhævet, at man har ønsket at skille sig af med den Gaard, Vaisenhuset nu har. Den er i mange Henseender ikke skikket til den Brug, hvortil den skulde tjene, og den kan derhos under de nuværende Forhold realiseres til et forholdsvis betydeligt Beløb, men dette kunde selvfølgelig ikke ske, uden at der havde et Sted, hvor Vaisenhuset kunde fortsætte sin Gjærning. Jeg har derfor intet Dieblis været i Tvivl om, at man maatte søge at skaffe et saadant tilveie, og jeg anser det for en Fordel, at man, hvad der allerede er sket, i Henhold til hvad der er besluttet isølge Ministerens Resolution, af Kommunen for en forholdsvis billig Pris, netop af Hensyn til Formaalet, har faaet overladt til Anvendelse et Terrain, som maa anses for overordentlig heldigt dertil. Jeg kan, som berørt, ikke tro Mindet end at ogsaa dette var i Overensstemmelse med Rigsdagen. I ethvert Fald ligger det i den hele Stilling, som Vaisenhuset nu indtager, at jeg ikke paa nogen Maade kan betragte det som uloyal ligeoverfor Finansudvalget, som jeg ikke veed, at jeg staar i noget Forhold til med Hensyn til denne Sag, eller ligeoverfor Rigsdagen, under hvilken Sagen ikke ligger, at man har fulgt den samme Vej, som, saalange Vaisenhuset har staaet, er bleven fulgt, ikke blot under den absolute Regjering, men ogsaa efter den Tid, nemlig at de Forandringer, der bleve ansete som ønskelige for Stiftelsen, bleve truffene af den fundatsmæssige Bestyrelse eller af Ministeriet paa Bestyrelsens